І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone: BArclay 7-4125

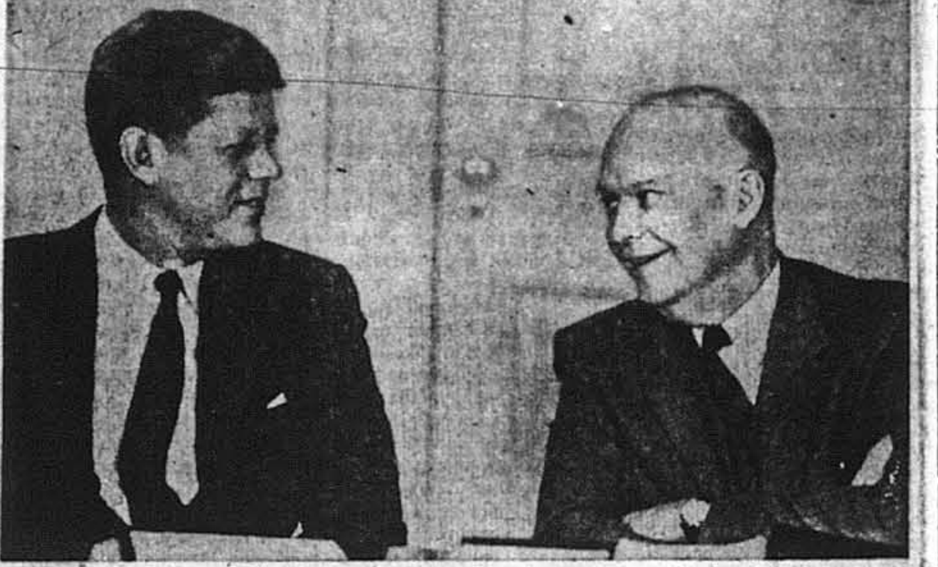
РІК LXVIII. Ч. 13. ЦЕНТІВ 12 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 21-го СІЧНЯ (JANUARY) 1961 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 13. VOL. LXVIII.

ПРЕЗИДЕНТ КЕННЕДІ І ЙОГО УРЯД ПЕРЕБИРАЮТЬ ВЛАДУ

Кеннеді відбув зустріч з Айзенгавером в Білому Домі; інавґураційні врочистості відбуваються під час снігової завірюхи

Вашинґтон. — Джан Ф. Кеннеді, колишній сенатор-демократ з Массачусетс, і його уряд перебирають владу від республіканського президента Двайта Д. Айзенгавера. Після складення присяги Кеннеді стане 35-им президентом ЗДА. 19-го січня новий президент Кеннеді відбув двогодинну конференцію з президентом Айзенгавером і полагоджував різні передінавґураційні справи. Порядок в дні 20-го січня складений таким способом. Кеннеді має бути на Службі Божій в римо-католицькій церкві. О год. 11:30 він із дружиною заїде перед Білий Дім, щоб забрати президента Айзенгавера і його дружину до Капітолю. Там вполудне спікер Палати Репрезентантів Сем Рейбирн відбере присягу від віце-президента Линдона Б. Джансона. Після молитов і виконання американського гимну та відчитання поеми поетом Робертом Фростом головний суддя Найвищого Суду ЗДА Ірл Воррен відбере присягу від Кеннеді, який складе її на родинну Біблію, що є англійським перекладом Святого Письма з XVI-го віку. Після складення присяги Кеннеді виголосить свою інавґураційну промову, а після того, президент і віце-президент споживатимуть другий сніданок разом із конґресовими провідниками на Капітолі. О год. 2-ій по полудні мала б початися інавґураційна парада, на чолі якої їхатиме Кеннеді аж до Білого Дому, де він висяде, щоб відбирати параду, що йтиме попри Білий Дім. Парада мала б закінчитися коло 5-ої години по полудні, якщо внаслідок снігу і буревії не треба буде дещо змінити в цих давніше запланованих урочистостях. Після паради новий президент увійде до Білого Дому, де він має урядувати й мешкати 4 роки. Увечорі Кеннеді із дружиною має відвідати балі, які відбуваються в 5-ох залях у Вашинґтоні. До Білого Дому Кеннеді мав би вернутися коло 2-ої години по півночі в суботу 21-го січня. Цьогорічна інавґурація нагадуватиме своєю програмою 43 попередні інавґураційні врочистості, деякі з них не відбувалися у Вашинґтоні, але в Ню Йорку і Филаделфії. В параді має маршувати 30,000 осіб, а коло одного мільйона осіб мало б приглядатися на вулицях інавґураційним врочистостям. Мають грати 68 оркестр, їхати мають 42 прикрашені тягарові автомобілі. В параді беруть участь 275 коней, 22 мули і один осел.

Напередодні інавґурації в дні 19-го січня новий президент Джан Ф. Кеннеді відбув конференцію з президентом Айзенгавером, який інформував його про закордонну політику. Спочатку Айзенгавер і Кеннеді конферували самі в бюрі президента, а пізніше в залі президентового кабінету разом із державним секретарем Крістіяном А. Гертером, секретарем скарбу Робертом Б. Андерсоном і секретарем оборони Томасом С. Ґейтсом; присутні були й новонаменований державний секретар Дін Раск та секретарі-номінати: скарбу — Даґлес Діллон і оборони — Роберт Мек-Намара. Кеннеді заявив пресі, що він і його три найважливіші співробітники мали нагоду почути від президента і його відповідальних урядовців думки про найважливіші проблеми закордонної політики, які стоять перед ЗДА. Кеннеді сказав журналістам, що „почувається дуже добре, не є поденервований перед інавґурацією, тільки цікавиться нею". 19-го січня Кеннеді відбув конференцію з головою Об'єднаних Шефів Штабу генералом Лайменом Л. Лемніцером, який інформував нового президента про мілітарну ситуацію в світі, зокрема про положення в Ляосі, на Кубі і в Конґо. Кеннеді не міг обігнатися від фотографів і журналістів в своєму домі в Джорджтавні у Вашинґтоні, тому перенісся на кілька годин до мешкання свого приятеля Вілліяма Волтона. Колишній президент Труман заявив журналістам, що „інавґурація Кеннеді, — це найщасливіша подія для цієї країни від січня 1949-го" (коли відбулася інавґурація Трумана). Труман заявив, що буде працювати для уряду Кеннеді на становищі, яке йому призначать.

Перед зміною господаря Білого Дому. Дотеперішній президент Двайт Д. Айзенгавер у дружній розмові з новим президентом Джаном Ф. Кеннеді напередодні інавґурації дає своєму наступникові останні інформації про стан країни і про міжнародну ситуацію.

● **Два конґолійські президенти** Жозеф Касавубу з центрального правління і Мойсе Чомбе з провінції Катанґи, остаточно погодились щодо участи Чомбе в заплянованій конференції „круглого стола". Вона мала відбутись 25 січня ц. р., але Касавубу погодився відкласти її на лютий ц. р. Так само він погодився, щоб відбути її в столиці провінції Катанґи, Елізатвілі. Касавубу гостро наатаврував діяльність 11-членної „примирливої" Комісії, що прибула до Конґа.

В Манілі відбувається конференція 4-х антикомуністичних держав

Маніля, Філіппіни. — У столиці Філіппін відкрито в минулу середу конференцію міністрів закордонних справ чотирьох найбільш антикомуністичних країн Океанії і Далекого Сходу, а саме: Філіппін, вільного Китаю з осідком на Формозі, Південної Кореї і Південного В'єтнаму. Конференція відбувається в головній кватирі Філіппінських збройних сил. Південно-в'єтнамський [illegible] закордонних справ Ву Ван Мав заявив у пресовому інтерв'ю, що головною ціллю конференції є звернути увагу вільним країнам на загрозу, яка існує від комуністичних країн на Далекому Сході й у Південній Азії. За газетними коментарями — на тій конференції займаються головно питанням, чи новий американський уряд не буде „м'ягший" супроти китайських комуністів і чи на цьому не потерпить справа оборони вільних країн в обширі, загроженому китайськими комуністами.

Водсворт поручає „безмежну терпеливість" у переговорах про роззброєння з Москвою

Об'єднані Нації. — Американський амбасадор при Об'єднаних Націях, Джеймс Водсворд, відбув в минулий вівторок свою працальну пресову конференцію. Він відходить з того становища в найближчу п'ятницю, щоб зробити місце своєму наступникові, Адлєєві Стівенсонові. Водсворт висловив переконання, що большевики дотримали б договір про міжнародне роззброєння, якби вдалося його підписати, та що вони не переводять тепер засекречених підземних атомових дослідів. Однак він признав, що у дальших переговорах з большевиками про роззброєння треба виявити „безмежну терпеливість". Джеймс Водсворт має величезний особистий досвід з большевиками, взявши участь в 240 засіданнях з ними у Женеві від 30-го жовтня 1958 року, як делеґат ЗДА у конференції про припинення атомових дослідів. Джеймс Водсворт був від 1957 року заступником Генрі Кебота Ладжа в ОН, а від останньої виборчої кампанії амбасадором ЗДА. Раніше він був 10 років членом стейтової леґіслятури в стейті Ню Йорку та займав різні державні становища. Водсворт висловився рішуче за дальше підтримування Об'єднаних Націй Америкою, бо — мовляв — ЗДА так само потрібні Об'єднаним Націям, як ОН — З'єдиненим Державам. Запитаний журналістами про персональні пляни, Водсворт з усмішкою відповів, що крім рішення перевести два місяці на відпочинку на Флориді — ніяких інших плянів покищо не має.

В АМЕРИЦІ

● **Секретар армії** відзначив сина Президента підполковника Джана С. Д. Айзенгавера Леґіоном Заслуги за те, що він впродовж 26-ох місяців із надзвичайною здібністю виконував свою працю в Білому Домі. Передання цього відзначення відбулося 19-го січня.

● **Віце - президент** Ричард М. Ніксон продає свій дім у Вашинґтоні і виїжджає до Каліфорнії, хоч ще не є рішений, в якій адвокатській фірмі там буде працювати. Не є відомо, чи його дві доньки залишаться в школі у Вашинґтоні аж до кінця шкільного року, чи виїдуть разом із батьками до Каліфорнії. Ніксон заявив, що у виборах в 1962 році не кандидуватиме на жадний виборний пост. Сенатори впродовж 75ох мінут виголошували промови, в яких хвалили Ніксона за його провід в Сенаті.

● **Батько нового президента** 72-річний Джозеф П. Кеннеді заявив, що у Вашинґтоні перебуватиме тільки під час інавґурації, і зараз в суботу 21-го січня вертається до свого дому на Флориді. Джозеф Кеннеді перебуває на Флориді в Палм Бічі, в Гаянніс Порті, Массачусетс, в Ню Йорку і в Південній Франції. У Вашинґтоні він живе дуже рідко і коротко.

● **Новий президент Джан Ф. Кеннеді** вислав листа до колишнього сенатора Герберта Лімена в Ню Йорку, в якому написав, що „допомога Гебрейському університетові в Єрусалимі, — це значить підтримувати конструктивну силу на Середньому Сході".

● **Декораторка** нової першої леді в Білому Домі пані Генрі Періш із Ню Йорку заявила, що пані Джан Д. Кеннеді не переводитиме жадних змін в Білому Домі. „Це буде звичайна зміна мешкання", — казала пані Періш, бо пані Кеннеді любить дуже домашнє родинне життя".

● **Часописи** повідомляють, що численні пані, які брали участь в інавґураційних нарадах у Вашинґтоні, замовляли собі сукні у славних нюйоркських фірмах. Також і перша леді країни пані Джан Ф. Кеннеді замовила собі сукню в Ню Йорку, але сама її запроєктувала.

МОЛИТВАМИ І ЗАЯВАМИ В КОНҐРЕСІ ТА ПРОГОЛОШЕННЯМ „УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ" І ВИСТАВЛЕННЯМ УКРАЇНСЬКИХ ПРАПОРІВ ВІДЗНАЧАЄ АМЕРИКА РОКОВИНИ 22-ГО СІЧНЯ

В РОКОВИНИ ДВОХ РІШЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

СЛОВО УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ

Громадяни!

Українська національна спільнота в З'єдинених Державах Америки відзначає роковини Актів 22 січня 1918 і 22 січня 1919 років.

І знову, як у минулих роках, 22-го дня січня на щоглах стейтових і муніципальних будівель, побіч американського державного прапора, має український національний, жовто-блакитний прапор.

У стейтах і містах проголошено окремими офіційними урочистими документами „Українські Дні".

Обидві палати Конґресу, Сенат і Палата Репрезентантів, єднаються з інтенціями нашого народу вислуханням молитов українських душпастирів, що ними вони відкривають з нагоди цих роковин наради палат Конґресу у столиці.

Так вшановує ця велика країна волі роковини двох історичних рішень українського народу:

— мати свою незалежну державу, об'єднати в ній усі українські землі;

— роковини двох історичних актів, що ними наш нарід своєю волею, силою й словом вирішив тоді про свою долю.

У ці великі роковини клонимося тіням і вшановуємо пам'ять творців тих актів і воїнів - борців за їх закріплення в Україні, вітаємо тих, що ще живі між нами, є свідками - носіями традиції тієї доби.

Вітаємо всю українську національну спільноту в З'єдинених Державах Америки.

І від усіх вас, громадян, і разом з вами шлемо привіт туди, на Рідну Землю, всьому геройському, досі не подоланому, Українському Народові!

Слава Йому!

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ

Ню Йорк, у Свято Богоявлення Господнього, Р. Б. 1961.

Проголошення Дня Української Незалежности в Ню Йорку. Від ліва стоять: мґр. Вол. Базарко, М. Кукурудза, п-і К. Пелешок, голова Об'єднаного Комітету мґр. Іван Винник, адв. Ю. Волинець, посадник міста Р. М. Ваґнер, ред. Вол. Душник, адв. Вол. Стек, дир. Р. Крупка, Дм. Галичин, всч. о. П. Кузьмяк, інж. Р. Білинський та д-р Р. Голіят. Врочиста церемонія відбулась 11-го січня в Сиґі Гол.

Як у минулих роках, так і в цьому році Америка відзначить роковини проголошення української державної незалежности і соборности 22-го січня спеціяльними молитвами в Палаті Репрезентантів і Сенаті Конґресу З'єдинених Держав та відповідними заявами поодиноких конґресменів і сенаторів, як і проголошенням „Дня Української Незалежности" в багатьох стейтах і містах та виставленням синьо - жовтих українських прапорів, поруч зоряних американських, на стейтових капітолях і міських ратушах. Молитву за український нарід проведе в Сенаті мабуть на його першому післяінавґураційному засіданні в найближчий понеділок, 23-го січня, ректор українсько католицької колеґії св. Василія у Стемфорді, всч. о. монсіньйор Микола Бабак, а в Палаті Репрезентантів подібну молитву проведе, мабуть у вівторок або середу всч. о. мітрат Лев Весоловський з української православної церкви св. Володимира в Ню Йорку. Багато сенаторів і конґресменів заповіли, що в цих днях вони складуть до Конґресового Рекорду відповідні заяви про український нарід та його боротьбу за волю. Старання в цих справах робив, як і в минулих роках голова УККомітету проф. Лев Добрянський.

Рівночасно з поодиноких стейтів і міст далі напливають повідомлення про врочисте підписування проклямацій, що ними встановляється 22-го січня Днем Української Незалежности, доручається виставити в тому дні на стейтових капітолях і міських ратушах синьо - жовті українські прапори поруч зоряних американських та закликається населення стейтів і міст прилучитись до своїх співгромадян українського роду у відзначуванні роковин короткотривалої української волі, встановленої 43 роки тому і опісля насильно запереченої і знищеної комуно-московською збройною аґресією. Одним з перших губернаторів, що проголосили „День Української Незалежности" у своїм стейті, був губернатор Ню Джерзі Роберт Б. Майнер, який підписав відповідну проклямацію 16-го січня. До поданих повідомлень про Українські Дні і прапори в Ню Йорку, Шикаґо, Сан Франсіско, Филаделфії, Балтиморі, Ню Гейвені, Гемтремку та ін. наспівають дальші повідомлення про такі дні і прапори в Джерзі Сиґі, Нюарку та майже кожній іншій місцевості, в якій існує українська громада.

Французький уряд погоджується на переговори з альжирськими націоналістами

Париж. — Французький міністер інформації Люї Терренуар проголосив після засідання уряду в минулу середу 18 ц. м., що уряд вирішив нав'язати „мирний контакт" з „закордонною організацією повстання". *Ця надзвичайно обережна стилізація комунікату має на цілі злагіднити опозицію проти будь-яких контактів з закордонно - революційним проводом альжирсько - арабських партизанів.* У тому комунікаті говориться про „заспокоєння" в Альжирі, що — на думку коментаторів — не дуже відповідає дійсності, та про створення кращих умовин для закінчення шостирічної війни і для запевнення тривкого миру в тій країні. Названий міністер відмовився дати будь-який усний коментар до офіційного комунікату, що вважають за ще один доказ, що французький уряд хоче таємними переговорами підготовити ґрунт для конференції з представниками альжирських націоналістів. Звертають увагу, що все ж ті переговори не будуть легкі, бо обидві сторони стоять на взаємно суперечних позиціях, як, наприклад, щодо ролі французької армії під час проєктованого плебісциту, хто має його переводити і його контролювати, коли і як проголосити військове перемир'я, чи військове перемир'я має бути зумовлене розв'язанням Альжирської *армії визволення*, як цього хоче де Ґоль і проти чого протестують альжирці — і т. п. Проте справа розв'язання альжирської проблеми таки посунулась значно вперед.

У СВІТІ

● **Д-р Джофрі Фішер**, архиєпископ з Кентербері і примас Англіканської Церкви, несподівано заявив на зібранні своєї консисторії своє зречення. Архиєпископ Фішер має 73 роки і не почуває себе на силах виконувати свої обов'язки. Він належав до палати лордів з титулу свого становища. Прем'єр Мекміллен заявив, що королева призначить Фішера досмертним членом палати лордів.

● **Тунісія** *розбудовує свою* закордонну торгівлю. В минулий четвер вона підписала торговельні договори з Англією на спроваджування англійських одягів, холодільників, машинового знаряддя і автомашин, і в тому самому дні підписала договір з Совєтами, за яким діставатиме з СССР машини, нафту і антрацит.

Космополітальний Клюб дістав український прапор

Монтклер, Н. Дж. — Міжнародний Космополітальний Клюб, що мав досі та віддавав почесть прапорам усіх тих країн, що є членами Об'єднаних Націй, в цьому і підсовєтському - українському, заступив його тепер справжнім символом волелюбної української нації, синьо - жовтим прапором. Передача цього прапору відбулась на інтервенцію одної з артистичних американсько — українських груп, „Нових танцюристів України", під час врочистої церемонії в суботу, 14-го січня. Передачу прапору попередили виясненния про український нарід, його історію та боротьбу, що їх давав ред. Володимир Душник, а опісля відбулася відповідна мистецька програма.

Й. Лисогір доповідав на американському форумі про відвідини в Україні

Ню Йорк. — Йосип Лисогір, заступник голов. предсідника УНСоюзу і касир УККомітету виголосив минулого вівтірка, 17-го січня, на відомому „Вівтірковому вечірньому форумі", що його спонзорує Слови Гавз (ІМКА), доповідь про свої враження з поїздки і відвідин в Україні влітi м. р. Свою доповідь п. Лисогір ілюстрував фільмами, знятими в Києві, Харкові, Ялті і Львові. Після доповіді приявні ставили доповідачеві багато запитів, на які він відповідав. Як відомо, враження п. Лисогора з його перших відвідин в країні його батьків, було „гірше від найгіршого", що його можна було сподіватись.

● **На шляхах в Европі** гине щорічно по 60,000 осіб — сказано в офіційному повідомленні Економічної комісії Об'єднаних Націй для Европи. Аж 45% смертних нещасливих випадків стосується осіб, що їдуть роверами й мотоциклями, а не автомобілями.

Поза межами болю в соборній неволі

Сорок і три роки тому, 22-го січня 1918-го року, нарід наш український своєю волею і силою проголосив себе господарем своєї землі, встановивши на ній свою суверенну, ні від кого незалежну Українську Народну Республіку. Але недовго тривала воля і радість, бо їх знищив розбоєм і насильством одвічний московський ворог України. Муки і терпіння, що їх від того часу переживає волелюбний український нарід тепер уже в соборній комуно - московській неволі є справді поза межами болю. Багатомовною ілюстрацією того можуть послужити поміщені тут дві фотознімки, які тількищо наспіли з-поза залізної заслони та які переслав „Свободі" один і відомих наших громадян, що має ім'я, прославлене в українській революційній боротьбі за волю. Сам він із Західньої України. На першій фотознімці видно в домовині на далекому Сибіру його померлу дружину, біля якої стоять такі, як і Покійна, приречені на холодну і голодну смерть на засланні. Усіх їх оточив сильний відділ їхніх катів в уніформах. На другій світлині — домовину Покійної винесли з одного із багатьох нужденних бараків, у яких караються засланці, примістили на вантажній автомашині, що нею возять знеможених засланців на каторжні роботи, та приготовляються відвезти на вічний спочинок у холодній чужій землі, так густо засіяній українськими кістками. Все забрали нашим людям кати: відібрали землю, відібрали волю, відбирають життя, але не можуть відібрати віри в Бога і надії на волю, що їх символізує знак Хреста, приміщений на домовині і піднесений на автомобілі, без страху перед безбожними катами. Недолю нашого народу повинні ми мати постійно перед очима нашої душі, зокрема в цих днях, коли ми, на волі і в добробуті, згадуємо колишню волю України.

З ДУМКОЮ ПРО НАШУ ДІТВОРУ, НАШЕ МАЙБУТНЄ

З думкою про нашу дітвору — наше майбутнє, Український Народний Союз та його орган „Свобода" плянують, у порозумінні з членами Шкільної Ради при Українському Конґресовому Комітеті, віддати окрему увагу справі рідного шкільництва в наших громадах та всіляко сприяти розвиткові і ростові наших Рідних Шкіл. До програми здійснювання цього задуму належатиме також публікація в щоденнику окремої сторінки, евентуальної окремої вкладки, присвяченої виключно справам Рідної Школи та її потреб і розвитку. Перший такий додаток уже в підготові. До співпраці у цьому виданні запрошуємо директорів і вчителів наших Рідних Шкіл у поодиноких громадах, як і наших педагогів. Зокрема побажаний писаний і ілюстрований матеріял про стан, розвиток, потреби та проблеми наших Рідних Шкіл у поодиноких громадах.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Suns, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St, Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

У поході до здійснення

Проголошення в дні 22-го січня 1918-го року — сорок три роки тому — незалежности і державности Української Народної Республіки, підтверджене рік пізніше, 22-го січня 1919-го року, актом Соборности — не знайшло у той час загального міжнародного визнання. За винятком деяких европейських держав, що встановили були дипломатичні взаємини з Україною або почали переговори в справі визнання її суверенною державою, світ поставився байдуже до нової держави на Сході Европи. Не застосовано до України навіть проклямованого Вільсоном права самовизначення, відмовлено їй потрібної допомоги в боротьбі з відновленим московським імперіялізмом і залишено її на поталу большевицької Москви, тієї Москви, що нині є найбільшою загрозою для миру та безпеки світу.

Не знайшли широкого відгомону і пізніші апелі України до держав Заходу, перестороги і пригадки, що поневоливши Україну й інші народи колишньої царської імперії, Москва не зупиниться і душитиме волю й незалежність інших країн в Европі й Азії, що й сповнилося так дошкульно і фатально особливо під час і після другої світової війни.

Щойно ці загарбницькі акти Москви, як і криваве та безоглядне встановлювання комуністичних режимів у країнах Східньої та Центральної Европи, в Китаї, в Кореї та в Індо - Китаї, а потім криваве здушення всіх спроб поневолених народів вирватися з-під встановленої із допомогою совєтських багнетів комуністичної опресії, відкрили очі світу на смертельну загрозу комуністичної Москви і звернули увагу загрожених нею вільних держав на Україну, що одна із перших стала на бій із Москвою і перша впала жертвою її агресії.

Це звернення уваги й усвідомлення ваги й ролі поневолених Москвою народів у боротьбі з її імперіялізмом привело до деякого міжнародного визнання української справи, яке виявилося, з одного боку, у проголошуванні Днів Української Незалежности й *у встановленні Тижня Поневолених* Народів у ЗДА, а з другого — у виступах провідників західніх держав проти совєтського колоніялізму і в їхніх вимогах звільнення поневолених Москвою народів і признання їм права на самовизначення.

Сьогодні, по сорока і трьох роках проголошення української незавалежности, по довгих роках її замовчування або й заперечування політичними чинниками Заходу, справа української державности стає — не зважаючи на брутальну реакцію Москви — знову в центрі уваги світу, прямуючи до свого майбутнього вирішення і визнання. Вона більш актуальна, як була сорок років тому, бо в основу її здійснення покладена героїчна минула збройна боротьба українського народу за свою державність, засвідчена кров'ю, пролятою на полях боїв і стотисячними могилами борців за неї, як і волею мільйонів українських людей жити вільним і незалежним державним життям, виявленою протягом чотирьох десятиріч безупинних і наполегливих змагань в усіх ділянках матеріяльного і духового життя нації. Таке змагання може закінчитися тільки остаточною перемогою.

Зміна влади в Америці

З днем 21-го січня 1961-го року не тільки кінчається урядування одного президента З'єдинених Держав і починається урядування його наступника, — це кінчається одна ера і починається друга. Хоч може й не треба сподіватися відразу будь-яких переломових змін ані у внутрішній соціяльно-економічній політиці, ані в закордонній, проте нема сумніву, що зміниться, так би мовити, політичний клімат. Д. Д. Айзенгавер перейняв, закріпив і навіть дещо поширив соціяльно - економічні реформи „Нового поділу" і „Справедливого поділу" Ф. Д. Рузвелта, а в закордонній політиці мало відхилився, якщо взагалі відхилився, від концепції „стримування" комуністичного наступу, сформульованої Труманом - Ачесоном. Проте, кожний в Америці й поза нею ясно відчував, що за Д. Д. Айзенгавера було „інакше", як за попередніх двох згаданих вище демократичних президентів. І хоч Джан Ф. Кеннеді призначив на свого міністра фінансів члена попереднього уряду Айзенгавера, на міністра військових справ (секретаря оборони) вибрав республіканця, а матиме діло з тими самими центральними проблемами політики й економіки, які виключають радикальний відхил від шляху, що ним ступала адміністрація Д. Д. Айзенгавера, проте зміниться ввесь політичний клімат і буде „інакше".

У цій безперервності державно - політичної системи й пересмности політики, веденої президентом, а водночас у кожноразових змінах осіб і дій криється таємниця американської демократії. Властиво, не буває в Америці „зміни влади", бо походить вона з народу і призначена для народу. Замаркував це як не мога краще власне Д. Д. Айзенгавер, пішовши якнайдалі назустріч своєму наступникові в ділі передачі урядування, — не тільки формально, але й фактично, вводячи його і призначених ним керівників окремих ресортів адміністрації в урядову машину та в усі найважливіші подробиці їхніх проблем. На своїй прощальній пресовій конференції минулої середи Д. Д. Айзенгавер критикував конституційні постанови, що визначають довгі періоди між проголошенням президентських кандидатів та виборами й між виборами та перебранням влади новообраним президентом. Можна припускати, що скорше чи пізніше дійде в цих пунктах дійсно до ревізії американської конституції. Айзенгавер вказав на найяскравіший приклад аномалії, коли новообраний президент, що починає урядувати в січні нового року, не має конституційної можливости запропонувати власний прелімінар бюджету, який зобов'язуватиме щойно від другої половини року до половини наступного, ні зголошувати до Конгресу власного Звернення про Стан Унії. В країні, яка розрослася до 50-ти стейтів і має 180 мільйонів населення, ці постанови — пережиток. Але вони таки стосуються радше для форми, як змісту.

Змістом минулого правління Д. Д. Айзенгавера займаються всі часописи з нагоди зміни влади. Здебільша вони погоджуються з самим Айзенгавером, який визнав за найбільший осяг свого урядування — вироминення війни, чи бодай відсунення її в сферу сумних перспектив майбутнього, а за найбільшу невдачу — залишення світу в такому стані, що годі й говорити про закріплення миру. Можливо, що до історії перейде ера Айзенгавера під назвою паліятивів: клесно мир в Кореї, в Індо - Китаї, на Середньому Сході, довкола Берлінської кризи, в Конго, аж по останні дні половинних заходів супроти Куби. Але багато поважних коментаторів погоджуються з Айзенгавером, що „це було найкраще, що можна було вдіяти', щоб зберегти мир.

Понура міжнародна ситуація куди більше тяжить над святковими маніфестаціями у Вашингтоні з приводу інавгурації нового президента, як господарська знижка, що збільшила число безробітних до 5-ох мільйонів. В ері Айзенгавера зберігано чистоту принципу свободи всіх народів і „миру в справедливості". Нового президента супроводять на вступі його урядування молитви всіх громадян, щоб він зумів здійснювати ці принципи волі рішучіше й успішніше в життя.

М. Лівицький

З НЕПОХИТНОЮ ВІРОЮ В МАЙБУТНЄ

(Із звернення голови В. О. Української Національної Ради до Українського Громадянства з нагоди роковин 22-го січня.)

„На жаль, не настав ще той час, коли взаємні вітання українців в день національного Свята 22-го січня можуть звучати радісно і переможно. Ми можемо з гордістю оглядатися на минулу боротьбу українського народу за свободу, можемо з надією і непохитною вірою дивитися в майбутнє, але водночас не можемо без болю й суму усвідомлювати собі той невідрадний стан, в якому ще й досі перебуває Україна: Батьківщина наша окупована ворогом, нарід український поневолений, а за нами довгий шлях нечуваних страждань — голоду, масового терору, заслань і ув'язнень українських патріотів.

43 роки тому, 22-го січня 1918 року, Українська Центральна Рада, вільний парлямент України, в своїм 4-ім Універсалі проголошувала — „Однині Українська Народна Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною, вільною суверенною державою українського народу". А в рік пізніше другий з черги вільний парлямент України, Український Трудовий Конгрес, підтверджуючи акт 4-го Універсалу, 22-го січня 1919 року проголосив Соборність себто злуку українських східніх і західніх земель в єдиній Українській Народній Республіці.

Ці знаменні національно-державні акти мали і мають величезне історичне значення для українського народу. Поперше, тому, що вони були вислідом справжнього народного волевиявлення, вислідом волі українського народу через своїх вільно обраних представників, подруге, тому що цими актами покликалася до життя справді суверенна „ні від кого незалежна Українська Держава, як завершення найвищих прав і прагнень українців після двохсотлітньої неволі в російсько - царській тюрмі народів"; і, потретє, тому, що актами 22-го січня встановлено Українську Державу із справжнім народоправним ладом, в якому забезпечувалися всі права і економічно - соціяльний добробут за трудящими масами України, за робітництвом і селянством. Та на перешкоді цьому стала комуністична Москва, яка першим своїм завданням вважала повне завоювання країн, що перебували перед тим у складі імперії російських царів.

Як не намагається офіційна совєтська пропаганда сфальшувати факти минулого, проте історичної правди вона затерти не потрапить: Українська Народна Республіка була зліквідована і підмінена т. зв. Українською Радянською Соціялістичною Республікою не з волі українського народу, не шляхом якогось внутрішнього перевороту, але тільки силою багнетів червоної армії, що прийшла в Україну з Москви. Ніколи горстці українських комуністів не вдалося б власними силами захопити владу в Україні, якби за ними не стояла брутальна сила московсько - большевицьких окупантів. Та й ті тодішні українські комуністи, що в двадцятих роках — свідомо чи несвідомо — пішли з Москвою, були пізніше нещадно зліквідовані й винищені, оскільки вони хоч трохи насмілювалися виступати в обороні прав українського народу в ніби „незалежній" совєтській Україні. І це, власне, є зайвим доказам того, що Україною управляють не українці, не український народ, але Москва і її ставленці, слухняне знаряддя в руках совєтсько-російської імперії: нинішній т. зв. уряд УССР.

Недавно, 4-го жовтня 1960 р., на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй з великою промовою виступив голова делегації совєтської України Подгорний. Перед делегатами десятків чужоземних держав, які добре орієнтуються щодо колоніяльної залежности України від Москви, Подгорний не посоромився твердити, ніби УССР — це незалежна і суверенна держава. Проте, на доказ правильности цього твердження, він не міг навести нічого іншого, крім постійних облудних аргументів московської пропаганди. Совєтська пропаганда наводить дані про нинішній стан промисловости, сільського господарства тощо України, порівнюючи ці дані з тим станом, який існував раніш ще за влади царської Росії. Але ж такі порівняння — це звичайнісінький глум! Бо, поперше, російсько - царська імперія була в господарському відношенні однією з найбільш відсталих країн світу. Подруге, від того часу техніка пішла наперед так, що не тільки в Совєтському Союзі, але й в усьому світі — і то в далеко більшій мірі, ніж в Совєтському Союзі — констатуємо величезний поступ господарського життя. І, нарешті, а це найголовніше, якщо справді в Україні, під постійним тиском згори і при великому напруженні всього населення, можна спостерігати цілий ряд здобутків в господарській ділянці, то куди йдуть результати цих здобутків: на підвищення матеріяльного й культурного добробуту українського народу чи на потреби совєтсько - московської імперії, яка цупко тримає Україну і інші неросійські народи в стані колоніяльного визиску?!

Таким же глумом звучать порівняння совєтської пропаганди з часами царської імперії в ділянці шкільництва і національної культури взагалі: мовляв, тепер в Україні є українські школи, українські газети, українські книги, театр тощо, чого не було за російських царів. Так, але то були часи найгіршої реакції, коли, український нарід лише пробуджувався до національно - визвольної боротьби і коли в колишній Росії, щодо українського народу і, зокрема, його мови зобов'язувало валуєвське гасло „нєт, нє било і бить нє может!". А тепер же за словами Подгорного і йому подібних, ніби існує „незалежна і суверенна" УССР! Найкраще самі українські громадяни на Батьківщині знають, в стані якого нечуваного упосліджения перебувають в УССР і українське шкільництво, й українська література, й українське мистецтво і взагалі все українське культурне життя.

Виступ Подгорного на Асамблеї Об'єднаних Націй був потрібний для того, щоб допомогти його безпосередньому начальникові, совєтському диктаторові Хрущову, який опинився в дуже невигідному становищі. Москва саме тоді довела до найвищого ступеня свою т. зв. „антиколоніялістичну" пропаганду. Та у від-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Любомир О. Ортинський

„НЕ ДОЛЯРОМ ЄДИНИМ"

Писати про адміністрацію президента Кеннеді, робити спробу характеристики його і членів його кабінету — означало б, зокрема в ці дні і в ЗДА, везти сови до Атен. Американська преса, і не лише американська — переповнена біографіями, оцінками, прогнозами на адресу нового американського уряду. Ми вже знаємо чимало деталів не лише про президента, але й про його трилітню дочку; знаємо банкове конто МекНамарі, довідалися й про те, що Боб Кеннеді, генеральний прокурор, не написав у своєму житті ні одного судового позову; знаємо про естетичний смак пані Кеннеді і ще багато інших дрібничок.

Все ж дозволимо собі звернути увагу на деякі прикмети, які нібито є загальновідомими, але над якими часто переходять до порядку денного, коли дивляться на галерію сильветок членів нового американського уряду. Це недобачування можна спостерегти й серед нашої спільноти, принаймні серед поважної її частини. І так, звертають на себе увагу такі прикмети, притаманні переважній більшості членів нового уряду: це люди молоді, багаті, комбатанти-фронтовики другої світової війни. Знаємо, що більшість їх, прийнявши пости в уряді, мусіла позбутися своїх акцій, зректися високооплачуваних постів у дирекціях різних корпорацій і через те зазнала поважних матеріяльних втрат. І не лише матеріяльних: як висловився кол. президент Г. Труман після інсталяції президента Айзенгавера, в січні 1953 р. — тягар, що його несе президент — надлюдський. Не краще, а може й гірше мається справа з членами кабінету, обов'язки й відповідальність яких є тяжкою фізичною пробою для людини.

Заради чого всі ці жертви? Знаємо, що кожний з новоіменованих членів уряду діставатиме куди меншу платню, ніж він її мав дотепер. Значить, будь-який матеріяльний інтерес відпадає, як стимул до влади. Задля заспокоєння амбіцій, заради слави для себе і свого роду? Так, без сумніву, такі моменти відіграють значну ролю. Бажання влади — також немаловажна причина, тільки в умовах американської демократії вона виключає можливості диктаторських вихваток, бо вона контрольована і обмежена законом, який унеможливлює сваволю і надуживання компетенцій.

Нам, одначе, здається, що для більшости новопризначених членів уряду, попри згадані вгорі причини, вирішним поштовхом прийняти пости була глибока ідейність, патріотизм, готовість жертвувати на послуги Батьківщині свої знання, досвід, а коли треба, то й своє здоров'я та життя. Бажання послужити своїй країні, дати свій вклад у її розвиток чи в справу її оборони — це ті основні, високі й шляхетні моменти, які стимулювали й стимулюють не лише членів уряду, але й мільйони американців.

Здавалося б, — ніхто не заперечуватиме проти такого ствердження. Але вернімося знову до нашої спільноти в ЗДА і застановімось на хвилину, чи є в неї, принаймні серед її критично думаючої частини, зрозуміння для цього феномену американського життя, чи бачать вони ці гідні наслідування взірці і чи якоюсь мірою йдуть за ними?

Під впливом дуже поверховного спостереження й нашвидку зроблених оцінок, частково ще й під впливом привезених вражень із зустрічей з вояками американських окупаційних військ в Европі після другої світової війни, закріпились у нас доволі спрощені і невірні штампи уявлень про Америку й американців; закоренилось і покутує переконання, що в цій країні про все рішає доляр; що дарма в цій країні шукати ідейности, посвяти, служби вищим ідеалам; що критерієм вартостей людини є гріш, і що раз здобувши його не треба вже ні на що оглядатись, треба викинути на смітник, як той старий, подарований ще УНРР'ою чи ІРО'м коц у таборі, всякі моральні, громадські й політичні зобов'язання — і жити, як живуть всі інші, як живе ціла Америка. Жити, уживати матеріяльних благ і махнути рукою на всі „ідейні баласти". Так, як американці...

Але ж бо ні! Так не живуть всі американці. Це правда, що ще багато людей в цій країні уважає гріш як основний критерій вартости; правда теж, що сильветка „ди агли амерікен" не вирвана з повітря і має підстави в реальній дійсності; і ще правда, що трапляються шахраї, хабарники, доробкевичі на публічному майні і т. ін. Але не ці типи, не ці „діви" і „плейбої", які оргіями свого розгнузданого чи кримінального життя виповнюють, на жаль, шпальти багатьох газет — не вони надають тон цій країні, не по них треба судити народ, але треба зглиблювати побут країни і тоді переконаємось, що носієм, річником і формувачем американського життя все більше й більше стає ідейна, високопатріотична американська людина, твердо закорінена в свою родину. І ще треба взяти до уваги, що американська спільнота дуже скоро еволюціонує, і то саме в напрямі протилежному від „золотого тельця"; вона звільняє себе від суто еґоїстичної ментальности і стає на шлях думання категоріями спільноти, ідейности і посвяти. В кожному разі розвиток американської спільноти йде в цьому напрямі, а не навпаки.

А як у нас? Ми спізнюємося і наслідуємо манеру, яка вже виходить з моди. Серед т. зв. нової еміграції, зокрема серед тих, які після біблійних сімох голодних років дочекалися сімох товстих, запримічується нахил до наслідування того зразка американського обивателя, який ще вправді є чисельно заступлений в ЗДА, але якого стиль життя і філософія чимраз далі виходять з обігу. А за тим зразком особистий інтерес й приватний успіх є есенцією життя; ідейність і посвята — пуста фраза; почуття громадського обов'язку — „грубе втручання в непорушну сферу приватного життя". Це знудження всім і собою і вічне шукання рецепти — що робити. З гримасою всезнайства і в позі вичікування якогось об'явлення обивателі розгублюють на нових шляхах життя усі свої вартості і чесноти, яким на ім'я праця, посвята і віра! Жива віра в Бога і його науку; праця над собою, однак не лише для себе, але й для вищих, непроминальних цілей; посвята не задля примхи чи про людське око, але щира і глибока.

Дума про волю

Ой та на майдані
Та біля Софії
Там загомоніли
Дзвони золотії.

Золотеє сонце
На небесній сині:
Прапори... прапори
І „Воля... однині!"

Задзвонили дзвони,
Мов підземні громи:
Блиснули у сонці
Княжії шоломи.

Розбудили дзвони
Кобзареву тугу
І устав з могили
Запорожець з Лугу.

Віковічна мрія
Розпростерла крила:
Волею святою
Край благословила.

Усміхнулось небо
Гей тай райдугою
І зима холодна
Зацвіла весною.

Поклонились волі
Розковані люди
Радістю і щастям
Наповнились груди:

Що велике свято,
Що своя Держава,
Що навіки буде
Невмируща слава!...

Ой, та ще зловіщо
Крякали ворони:
На Святій Софії
Замовкали дзвони.

Засмутилось сонце
На небесній сині:
Ой, ще буде воля,
Та ще не однині!

Ще надійде буря
З Півночі і Сходу
Хижим кулеметом
Посіче свободу.

Ще земля уп'ється
Від рідної крови,
Заридають гірко
Сироти і вдови.

Ще підуть під Крути
Волелюбні діти
Білий сніг змережать
Ой, криваві віти.

З мертвих рук упаде
Зброя в дикім полі,
Переїдуть танки
По зраненій волі.

І сховають волю
Українські люди
В підземелля серця,
У печальні груди.

Понесуть з собою
У тюрми, табори,
У тайги Сибіру
У Карпатські бори.

В хаті на покуті
Ген десь за морями
Заквітчають волю
Та ще й рушниками.

І буде горіти
Там біля ікони,
Аж підуть до бою
Маршові колони.

Аж залізом стануть
На велику зміну
І понесуть волю
Та на Україну.

І під рев гарматній,
Дикий скрегіт сталі
Знов поставлять волю
Та на п'єдесталі.

Зашумлять прапори
Як весняні ріки:
Гей, що буде воля
Однині — навіки!

юст.

С. Риндик.

ДІДОВА РОМАНТИКА

(Кадри)

(7)

І взагалі, рідко який день проходив без того, щоб Чорний Монах не витяв якогось фігля і не наробив якихось збитків. Аж нарешті поліція спіймала його! Спіймала на кінській торговиці під час ярмарку. Одному господареві вкрали з-під носа коні. От тількищо були і раптом щезли! Бідний чоловік наробив великого крику, люди кинулися шукати коней, прибігла навіть поліція, і якось спільними силами вдалося спіймати злодія. Був це здоровань, із чорною, як смола, довжезною бородою і несамовитим [illegible] Хтось крикнув, що це шатавський чи маківський конокрад. Інші казали, що це кацап Свірідов із Олександрівського Майдану, страшний злодій і душогуб. Йому відразу зв'язали назад руки і повели до канцелярії станового пристава.

Побачивши арештанта, писар („письмоводитель") пристава скочив, за одним махом скинув із себе жакета, закачав рукави і почав бити приведеного, наказавши гайдукам добре пильнувати злодія. Поки прибіг пристав, злодій мав уже повно синців на обличчі.

— Що за чоловік? — запитав пристав.

Йому сказали, що конокрад. Пристав аж підскочив, бо конокради належать до тих злодіїв, що їх можна бити, скільки душа запрагне. Селяни їх не випускають живими. А до поліції в нас ішли люди, що хотіли бити і мусіли бити, інакше їхнє життя не мало жадного сенсу.

— Ти конокрад? — визвірився пристав на злодія.

Той мовчав. І пристав почав бити. Бив руками і ногами. І за короткий час добився правди. Злодій признався, що він справді шатавський конокрад, що він переганяє крадених коней до Гусятина і там відпродує їх до австріяцького царя.

Записавши все це до протоколу, писар почув якусь непевність і запитав конокрада:

— А чи ти часом не брешеш?

Злодій сказав, що не бреше, але пристав не повірив йому і почав знову бити. І добре зробив, бо показалося, що то все була чистісінька брехня про Шатаву і Гусятин, і австріяцького царя. Злодій сам признався.

— А чи ти не капуцин часом? — спитав писар, пильно вдивляючись у бороду арештанта.

Злодій не знав, що це значить, але коли становий добре притиснув його, признався, що він — капуцин. А потім відкликав назад, коли йому вияснили, що він бреше, і добре набили. І так колотилося кілька годин. Сторінки протоколу росли одна за одною, і там стояло, що це був шатавський конокрад, потім капуцин, потім той словак-горшкодрай, далі австріяцький шпиг і нарешті королевич — син австріяцького короля!

Записавши до протоколу це останнє признання, писар задумався... А потім сказав:

— Щоб син короля пішов красти коні, коли він має батька і варене і печене, і смажене, то розкажи ліпше своїй бабці, а не нам. Брешеш!

— Брешеш, сучий сину! — заревів становий пристав і почав бити.

По кількох замашних ударах злодій признався, що він ніколи не був королевичем.

І аж після цього писар упав на спасенну ідею:

— Чорний Монах! Це — Чорний Монах!

І тоді Чорний Монах зомлів і впав...

І відразу всім стало ясно, що це ніхто інший, як саме Чорний Монах. Методом виключення всіх можливих припущень поліція дійшла до правди. Чорного Монаха відлили холодною водою і мокрого запакували до загратованої буцигарні, де він і перебув ніч.

А тим часом вістка, що поліції вдалося спіймати і заарештувати Чорного Монаха, розійшлася по Дунаївцях і всіх околишніх селах. Люди сильно зраділи і дуже хвалили поліцію. Тільки декотрі потерпали, щоб нечиста сила не відхабарилася. Щоб не відкупилася. А другого дня вранці перед канцелярією станового пристава зібрався великий натовп людей. На чолі цього натовпу стояла злодієва жінка. Вона притягнула за собою всіх своїх сусідів і сільського старосту села Ганівки, звідки походив злодій, і церковного старосту. І з допомогою добрих людей переконала писаря, що заарештовано зовсім безневинну людину — її чоловіка, чесного ганівського господаря, що ніколи не був шатавським конокрадом, ні капуцином, ні горшкодраєм, ні королевичем, а тим більше якоюсь нечистою силою.

— А нащо ж він носить таку чорну бороду? — запитав писар.

— Спитайтеся! — сплеснувши руками, сказала жінка. — Я йому тисячу разів казала: „Скоси ту люциперську бороду!" а він ні та й ні! Каже: борода росте — розум росте. Що довша борода, то більший розум. Жиди, каже тому такі хитрі, що всі носять бороди. І не можна було його ніяк переконати. Такий упертий але такий упертий, що коли б, борони Боже, втопився, то поплив би не за водою а проти води!

— Що впертий, то правда — потвердив писар слова жінки. — Ми це добре самі бачили. Треба було кожну правду вибивати з нього. Сам уперто все замовчував.

І після того чоловіка віддали жінці. А вкрадені коні таки пропали.

Радість людей, що вдалося спіймати Чорного Монаха, показалася безпідставною... Щоб позбутися біди, хтось порадив людям удатися до Іоана Кронштадтського, що був у Кронштадті за батюшку і мав силу чудотворця. Треба було тільки написати йому, чого ви хочете, і прислати грошей. Він тільки помолиться — і станеться так, як ви хотіли. Люди зібрали поміж собою п'ять чи десять карбованців і послали йому. Іоан Кронштадтський помолився, — і Чорний Монах зник начисто. Більше вже ніхто не бачив його в нас.

З НЕПОХИТНОЮ ВІРОЮ В МАЙБУТНЄ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

повідь на це Москва дістала гідну відсіч: цілий ряд промовців ствердив, що саме Москва являє нині собою найбільшу колоніяльну імперію і поневолює численні волелюбні народи. Серед виголошених промов найбільше визначалася промова прем'єра Канади Діфенбейкера, який згадав також і про український народ. І як не намагаються тепер московські прислужники в Україні очорнити прем'єра Діфенбейкера, проте цей шляхетний виступ в обороні поневоленої України викликав глибоке признання не тільки серед українців у вільному світі, але також — ми певні цього — українського громадянства, що перебуває в підневільних умовах на Батьківщині.

Якби Подгорний, хоч у якійсь мірі репрезентував прагнення і волю українського народу, то він не виступав би в ролі попихача Хрущова. Бо держави західнього світу самі сприяють процесові унезалежнення колоніяльних народів Африки й Азії. А в той же час Москва, облудно виступаючи в ролі оборонця відсталих кольорових народів, відмовляє права на справжню незалежність і суверенність українцям та іншим підбитим нею народам — народам з високою культурою і високим ступнем цивілізації. Але Подгорний, цей ніби представник українського народу, ніяких вимог Москві не ставить, а натомість обрушується на всіх тих, які висловлюють симпатії до долі поневолених Москвою народів, та називає „гітлерівським охвістям" речників боротьби за визволення України, які перебувають тепер у вільному світі. Проте в Україні добре пам'ятають про договір Ріббентропа - Молотова на підставі якого комуністична Москва була готова до „мирного співіснування" з нацистською Німеччиною Гітлера. Коли ж два імперіялістичні хижаки — Гітлер і Сталін — зударилися між собою, бажаючи кожний для себе здобути Україну й інші країни, як свої колонії, тоді національна Україна боролася у різних формах — від збройної повстанської боротьби до спротиву в різних ділянках — проти обох напасників.

Москва і її ставленці в Києві мають справді підстави до занепокоєння. Бо доказами все більшого розуміння справ поневолених російсько - совєтською імперією народів та симпатій до них є не тільки виступ Діфенбейкера та інших державних мужів Заходу на Асамблеї Об'єднаних Націй. Про це свідчать також такі факти, як поновна декляpація президента ЗДА Айзенгавера в липні 1960-го року з приводу „Тижня Поневолених Народів", як виступи різних сенаторів і політичних діячів в Америці та в інших країнах Заходу (Франція, Англія тощо), як статті в різних часописах і журналах західнього світу.

Треба, однак, зробити виразне застереження, щоб серед українців на Батьківщині не постали неоправдані надії і фальшиві ілюзії. Коли ми говоримо про прояви симпатій до нашої національної справи в західньому світі, — це не значить, що західній світ готовий активно, збройно боротися за наше визволення, за визволення поневолених Москвою народів. Західній світ не хоче війни і має аж надто багато своїх власних клопотів. Справа визволення України, як і інших поневолених народів, — це справа самих цих народів. Ніхто не буде проливати крови за нашу свободу! Це та річ, яку мусимо завжди собі усвідомлювати. І тому шлях до визволення, до самостійности і суверенности — іде через витривалість, через непохитне прагнення до визволення, через солідарність і співдію всіх поневолених комуністичною Москвою народів.

У своїй, вже згадуваній промові Подгорний сказав між іншим, таке: „Поки хоч б одна стопа африканської землі залишатиметься під чужинецьким пануванням, вся земна куля не знатиме миру". Всі українці відносяться з найбільшою симпатією до народів, що визволяються, і вітають їх новопосталі самостійні держави. Однак, те, що здобувають собі народи Африки й Азії, мусять здобути і поневолені Москвою народи. І тому ми заявляємо голосно на ввесь світ: Доки хоч одна стопа української землі або земель народів Кавказу, Туркестану, Білоруси й народів середньо - східньої і південної Европи залишатиметься під пануванням колоніялістичної російсько - совєтської імперії, доти вся земна куля не знатиме миру!

Ми є свідками, як уже впали або остаточно падають всі колишні колоніяльні імперії. Мусить неминуче впасти й остання, найжорстокіша і найгірша колоніялістична імперія — совєтська Москва. Тоді настане час на визволення для України. І ми певні, що ця визволена Україна, буде дійсно суверенною і справді демократичною. Сам український народ, через своїх вільно обраних представників, встановить тоді у визволеній Україні такий державний й господарсько - соціяльний лад, якого собі бажає.

Річні Загальні Збори 70-го Відділу СУА в Пасейку, Н. Дж.

70-ий Відділ СУА в Пасейку відбув Річні Загальні збори 10-го грудня 1960 року в приявності голови Окружної Ради СУА в Нюарку, пані Олени Гординської.

Зборами проводила п-ні Ірина Чайківська. Збори були цікаві тим, що на них виявивсь несподівано добрий результат однорічної діяльности Управи на чолі з панею Марією Химинець, головою Відділу. Поруч кількох вдатних імпрез діяльність ця особливо проявлялась в ділянці суспільної опіки. Про це говорять такі справи: Вислали 34 пачки з одежею до Европи, вели Школу Українознавства в Австрії, постійно помагали одній нашій визначній старенькій жінці в Европі, дали допомогу в Пасейку одній хворій жінці з нелітніми дітьми, підкріпили фінансово місцеву Школу Українознавства, жертвували і на будову нової української католицької церкви в Пасейку, не забули і наших інвалідів. На ці цілі включно із устійненими грошовими зобов'язаннями супроти Централі СУА і вкладкою до УККА видали $1.330 які здобуто за діловий 1960 р. В своїй діяльності поза українською громадою, Відділ при співучасті з учнями одного з місцевих гайскулів зорганізував у публічній бібліотеці мистецьку виставку з українського фолкльору, яка багато причинилась для нашої популяризації. Ця робота СУА української пасейської з округи громади припадала тільки на жменьку жінок.

Що їх різнить від більшости нашого жіноцтва, це активна свідомість обов'язків української жінки у вільному світі і її жертва для народу.

До нової Управи вибрані: Марія Стефанів — голова, Олена Площанська — містоголова, Катерина Бук — секретарка, Ева Лужняк — скарбничка, Олександра Порохняк — культ.-освітня референтка, Марія Мартинюк — імпрезова референтка, Стефанія Покора — суспільна опіка, Ірина Свистун — організаційна референтка, Анастазія Хомко — господарська референтка.

Контрольна Комісія: Марія Химинець — голова, члени — Ірина Чайківська і Юстинія Ротушна.

Союзанка

Короткі Вістки

● **Сенатор - демократ** із Мізурі Стюарт Саймінгтон домагається створення окремої академії, в якій молоді американці, чоловіки і жінки, приготовлялися б до служби в закордонних країнах. Академія була б на рівні коледжу, навчання тривало б 4 роки.

● **Три фахівці** від летів в космічні простори передбачають, що кошти першого лету на Місяць становитимуть $ 3,068,000,000. В тому передбачений 8-денний побут на Місяці і поворот на Землю. Дальші лети на Місяць виносили б тільки по $ 200,000,000.

● **В Мельбурні в Австралії** вуличний рух зупинився на яку годину, коли прохожі побачили, що з вікна одного автомобілю цікаво визирає голова малого — верблюда. Власник авта знайшов був в центральній Австралії маленького верблюда і забрав з собою, при чому звірятко так прив'язалось до свого нового власника й опікуна, що мирно й вдоволено подорожувало з ним, сидючи біля нього в авті. Двомісячний верблюд був завбільшки на 4 стопи й 4 цалі.

● **Фльота** нагородила віцеадмірала Гаймана Ріковера Медалею за Визначну Службу за його заслуги в побудові атомових підводних човнів. Медалю передав Ріковерові в Гротоні, Коннектикат, секретар фльоти Віліям Б. Франкі.

З НАШИХ БУДНІВ

ПОМЕР МИТРОПОЛИТ

Мій приятель від ряду літ працює у великій американській фірмі. Не займає в ній якогось визначного посту, проте всі його там знають, люблять і поважають — і зверхники, і товариші праці. Від секретарки, що стукоче на машинці, до найвищого „боса", кожному відомо, що Ник — українець і борони Боже назвати його „руским"; що він не любить Хрущова; що на 7-ме січня припадає його „Крісмес", а на 14-те Новий Рік. Це факти, що з ними кінець-кінцем уже всі погодились, над якими немає дискусії.

... — У понеділок, 9-го січня, — розповідає мій приятель, — підходить до мого „деску" шеф нашого відділу, італієць з роду, з серйозним виглядом обличчя, тримаючи в руках примірник „Ню Йорк Таймсу".

— Ник, — каже до мене, з ноткою співчуття в голосі, — мені прикро, що вас, українців, зустріла така болюча втрата, що ваш архиєпископ помер. Не знаю, чи ти бачив уже раніше число „Таймсу"? Тут поміщена гарна статтейка про Покійного і його фотографія.

Я, звичайно, не признався та й не прозрадився, що цю вістку почув від нього вперше. Кинувши оком на газету, я зразу зорієнтувався, що тут іде мова про Митрополита Константина Богачевського. Не подаючи виду і не втрачаючи панування над собою, я відповів:

— Щиро дякую вам за слово співчуття. Так, це справді великий удар по нашій Церкві і по нашій громаді. Покійний Митрополит був не тільки церковним достойником...

— Так тут і написано в „Таймсі", що він був духовим лідером трьохсот тисяч українців у ЗДА. Думаю, що похорони будуть дуже величаві?

— О, так, — імпровізую далі, — похорони таких достойників у нашому обряді бувають надзвичайно урочисті!

— Вел... якщо ви бажаєте поїхати до Филаделфії на похорон, то це можна влаштувати: ми звільнимо вас із роботи на той день.

— Щиро дякую, — кажу, — але я думаю, що в похоронах братимуть участь лише делегації від окремих громад і парохій, а присутність приватних осіб буде обмежена з метою збереження порядку...

Потім мій „бос" попросив ще мене, щоб я приніс йому наші газети, в яких будуть знімки з похоронів Митрополита, сердечно потиснув моє рам'я і пішов до свого кабінету,

... Ви можете казати, що не добачаєте в цій розповіді чогось надзвичайного, чогось такого, що йому варто присвячувати окремий фейлетон. Що „бос", італієць з роду, і наївно сам католик, зацікавився смертю українського католицького Владики, це річ звичайна й самозрозуміла. Інакше і не може бути... Так, я погоджуюсь з Вами: це самозрозуміло. Проте, елемент рідкісної надзвичайности вносить в ту цілу історію не „бос", а мій приятель, що не є католиком, а православним... Православним, який в цій особливій ситуації не хотів „робити квестії" з віровизнання, і повів себе у першу чергу як українець.

І к е в

Українська Вільна Академія у ЗДА влаштовує Наукове Засідання Природничого Відділу у ЗДА з доповіддю д-ра Любови Марголіної - Гансен: „Умови росту вовни". Засідання відбудеться в суботу 21 січня 1961 р. о год. 6:30 веч. в приміщенні Академії (11½ Вест 26-та вул., Ню Йорк).

Керівництво Відділу

• ПРАЦЯ •
• HELP WANTED FEMALE •

Шукаємо старшої самітньої ЖІНКИ до помочі коло дітей та хатньої господарки. За інформаціями писати на адресу:
Dr. Maria A. MANACKA-HUK
and Dr. Bohdan Z. HUK
WILLARD, New York

EAST ROCKAWAY
Господиня, у віці около 40 років, що любить дітей; легке варення; знання анг. мови, добра платня, власна кімната, лазничка. Подружжя в бизнесі.
Call: RE 9-7394

Відповідальна ГОСПОДИНЯ, домашня праця з варенням, 4 дорослих, власна кімната і лазничка, Manhattan East Side, добра платня, знання анг. мови.
BU 8-6580

ДІВЧИНА 18 років або старша подорож на Флориду, Каліфорнію і з поворотом з добре відомою Circ. Sales Company; середники комунікації забезпечені, гарант. платня плюс бонус і комісове, досвід непотрібний, знання англ. мови. Mr. Gilhooly, Hotel Wilson, 303 West 58 St. (Цілий день.)

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ, КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕРВІС! BUY U.S. SAVINGS BONDS BUY U.S. SAVINGS BONDS

• ПРАЦЯ •
• HELP WANTED MALE •

WASHINGTON HEIGHTS
Суперінтендент. 42 род., ч. 6 оливний огрівач, досвід при віді, $175 місячно і 5 кім. апарт. та газ, електрика і телефон.
TR 3-2301

• ПРАЦЯ •
• MALE and FEMALE •

SUPERINTENDENT, working. East Side ground floor apartment No. 6 Oil Burner, $70 a week.
NEW YORK CITY
Housekeeper for family. Live in, to $75 a week.
BUSINESS SERVICE AGENCY
257 Columbus Ave.

• BUSINESS OPPORTUNITY •

На продаж ГРОСЕРНЯ, місячний рент $70.00. 2 кімнати в заді. Дохід $400 — $500 тижнево. Ціна $1,200. Телефонувати:
CAnal 8-5130
537 E. 6th Street, NYCity.

ДО ВИНАЙМУ

гарна пекарня і крамниця з 5 кімнатами. Українсько-польське сусідство.
691 Springfield Avenue
NEWARK, N.J.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● Українця Миколу Мандзюка, адвоката з Овкборну, Ман., Канада, і консервативного посла до федерального канадійського парляменту з округи Маркет відзначено титулом Радника Королеви. Серед відзначених цим титулом у цьому році є 15 осіб.

● Єпископ Кир Платон Корниляк, Екзарх для українців католиків у Німеччині іменував о. Альфонса Марія Мітнахта, чину св. Августина, на консультора (дорадника). Заприсяження о. Мітнахта відбулося в домашній каплиці Екзарха згідно з церковними приписами. Отець Мітнахт є уродженцем Мюнхену і тепер є він консультором Передсоборової Комісії для справ східніх Церков і секретарем „Католіка Уніо" в Німеччині. Перед війною був о Мітнахт адміністратором католицької української парафії в Празі. В В 1940 р. був він іменований дієцезальним консультором і консисторіяльним асесором української дієцезії Пряшева, яка охоплює майже цілий терен Чехії, Моравії і Словаччини.

● Новим парохом української католицької парохії у Відні (св. Варвари) став о. д-р Орест Купранець, ЧСВВ. Родом з Дрогобича, був висвячений на священика в 1949 р. і в 1951 вступив до Чину св. Василія Великого. Був промований на доктора Богословія на основі дисертації про православну церкву в Польщі. Після студій в Папському Орієнтальному Інституті викладав славістику на університеті в Монтреалі і був організатором українського католицького музею в Канаді. В 1958-60 рр. працював як член Комісії для перекладу св. Письма в Римі і викладав історію української церкви у Василіянській Колегії в Римі.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 23-мільйонового майна організації!

• РОЗШУКИ •

ЗІЦЕНКА Івана Констянтиновича, нар. 1907 р. у місті Охтирка, Сумської Области, який в 1943 р. виїхав на Захід з дружиною Оленою і дочкою Лідою, шукає небіж. Хто б знав про його долю, проситься подати вістку до: Mr. Stefan Sokolak, Box 8461, New Post Office, Chicago, Ill.

МИХАЙЛО ДЕРКАЧ
просить відгукнутись на його адресу:
1146 Dewey Ave.
Los Angeles 6, California
пана доктора
ІВАНА ЯЦУХ.

• ДО ВИНАЙМУ КІМНАТИ •

ДО ВИНАЙМУ
кімнат на 2 поверсі, огрівання і гаряча вода. Побажані без дітей. Добре положення близько школи і склепів.
244 Cortland St., Belleville, N.J.
PL 1-2261

• КУРСИ-НАУКА •

NEW YORK SCHOOL
MECHANICAL DENTISTRY
Тепер брак дентистичних техніків.
Досвіду непотрібно. Легко вчитися. Даром цінники. Бюджетовий плян. Ранні і вечірні кляси.
290 — 7th Ave. (26-27th Streets)
OR 5-7272

• MISCELLANEOUS •

СТУДІЙНА (КАЛЕДЖОВА) ГРАМОТА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ЗАПЕВНИТЬ ВАШИМ ДІТЯМ ВИСОКІ СТУДІЇ, А З НИМИ КРАЩЕ Й БАГАТШЕ ЖИТТЯ! НЕ ЗВОЛІКАЙТЕ ЗІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ВАШИХ ДІТЕЙ!

• MISCELLANEOUS •

COLUMBIA COUNTY
овочева і тваринна фарма. Чудовий колон. дім, всі удогіднення... Добрі будинки, 139 акрів. Огляньте цю фарму.
P. FRANCESCOTT
Germantown, N Y.

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"